

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

民

CHÂU-ÂU VIỆT-NAM
HỘ KHẨU - THÔC-KHẨU

TRẦN-BÌNH-PHÚC

DÉPOT LÉGAL
• KHOCHIMÉ •
N° 11367BẢN QUỐC
Đường Đồng-Ra, Huế
Giấy thép số 6
Giấy thép: TIẾNG-DÂN - HUẾTrong lúc nghỉ
ngờ phải nên cản
thận.

CÁI NAN TRUYỀN-DƠN

Gần đây, ở Nam-kỳ có vụ Hội-kìn, ở Bắc-kỳ có vụ Việt-Nam - Quốc-dân - đảng, mà ở Trung-kỳ thì có vụ Truyền-dơn. Trên một dài-dắt con-con, trong một thời-kỳ trước sau mấy tháng, mà luồng sóng khùng-hoảng lẩn-lượn nỗi lên, lớp này chưa tan, lớp kia đã

Đây là cái nan, xét như bài

không ngày nào không có, làm cho nhân-dân trong xứ phải kinh-hãi nguy-ngập. Có lẽ bác trời già kia đã định cho dân ta cái số - phận etron đời kinh-hãi như thế, không ngã nào tránh khỏi sao? Vụ Hội-kìn và vụ V. N. Q. D. Đ đã tuyên-án rồi, dân có thể nào, chúng ta cũng phải tạm nhượng là việc đã kiết-liệu và vè буди quá khứ rồi. Duy còn vụ Truyền-dơn ở Trung-kỳ thi dương ở khoang hiện-tại, không những cái mản hắc-ám còn dương mờ-mịt, mà mây giăng mù tỏa, cảng lan mãi ra khắp nơi. Vụ truyền-dơn phát ra ở Vinh-kỳ trước, mà bắn - báo đã bắn trên hai số 161 - 162 nay vẫn chưa yên, mà vụ truyền-dơn & Quang-trí lại kế tiếp theo. Cái truyền-dơn trước là dọa nạt người Hoa-kieu, cái truyền-dơn sau nhe đầu là câu chuyện bài Pháp. Trong bài trước, ký-giá đã nói: cách hành-dòng & trò cười như thế hàn là do những bạn trê con, người hén - mợ, hàng dâng công-dê vu hâm kẽ khác, chớ luyệt-nhiên không phải do những kẻ có tư-tưởng cách-mạng chán - chính-lâm. Truyền-dơn dê dọa nạt người Hoa-kieu thời có nghĩa lý gì? Người Hoa-kieu ở đây, chỉ có thể-lực trong vòng thương-mại, ngoài ra không có thể-lực gì khác, thế thời áp ché dê-nên chi minh mà minh dọa nạt? Người Tàu không có thể-lực mà minh dọa, nạt cũng không hiệu - quả, huống chi người Pháp. Người Pháp xứ này thời thế-lực như trời như biển, thế mà muốn dùng truyền-dơn dê dọa nạt, thời có phải là trê-con không? Tuy - nhiên, cái hay truyền-dơn thi chưa thấy mà cái họa truyền-dơn đã lan ra khắp nơi, làm cho nhân-dân sinh lòng kinh-hãi, Chính-phủ thêm mối nghi- ngờ, bọn nhân giờ-bé mang, vạch-long chí-vít, thua nhisp ấy dê trá-thú tòan, vu hâm cho những người lương-thiên bị lụy, luồng cũng không it. Đó là một nhà ngôn luận, đang giữa nhân-dân cùng Chính-phủ, dê phản-tranh những dê lợi-lỗ trong xứ thi

dối với một việc xảy ra trong xứ, có quan-hệ trọng-yếu như việc này, xét tình-thể mà bày tỏ một dối-lời, tưởng-cũng ở trong phạm vi nghĩa vụ vậy.

Tình-thể xứ Trung-kỳ thiệt là khôn-dồn. Nội-về địa-thể, người ta thường có câu: Một đòn gánh hai đầu hai cái thủng. Nam-

Đây là cái nan, xét như bài

không ngày nào không có, làm cho nhân-dân trong xứ phải kinh-hãi nguy-ngập. Có lẽ bác trời già kia đã định cho dân ta cái số - phận etron đời kinh-hãi như thế, không ngã nào tránh khỏi sao? Vụ Hội-kìn và vụ V. N. Q. D. Đ đã tuyên-án rồi, dân có thể nào, chúng ta cũng phải tạm nhượng là việc đã kiết-liệu và vè буди quá khứ

đối với một việc xảy ra trong xứ, có quan-hệ trọng-yếu như việc này, xét tình-thể mà bày tỏ một dối-lời, tưởng-cũng ở trong phạm vi nghĩa vụ vậy.

Tình-thể xứ Trung-kỳ thiệt là khôn-dồn. Nội-về địa-thể, người ta thường có câu: Một đòn gánh hai đầu hai cái thủng. Nam-

Đây là cái nan, xét như bài

không ngày nào không có, làm cho nhân-dân trong xứ phải kinh-hãi nguy-ngập. Có lẽ bác trời già kia đã định cho dân ta cái số - phận etron đời kinh-hãi như thế, không ngã nào tránh khỏi sao? Vụ Hội-kìn và vụ V. N. Q. D. Đ đã tuyên-án rồi, dân có thể nào, chúng ta cũng phải tạm nhượng là việc đã kiết-liệu và vè буди quá khứ

đối với một việc xảy ra trong xứ, có quan-hệ trọng-yếu như việc này, xét tình-thể mà bày tỏ một dối-lời, tưởng-cũng ở trong phạm vi nghĩa vụ vậy.

Tình-thể xứ Trung-kỳ thiệt là khôn-dồn. Nội-về địa-thể, người ta thường có câu: Một đòn gánh hai đầu hai cái thủng. Nam-

Đây là cái nan, xét như bài

không ngày nào không có, làm cho nhân-dân trong xứ phải kinh-hãi nguy-ngập. Có lẽ bác trời già kia đã định cho dân ta cái số - phận etron đời kinh-hãi như thế, không ngã nào tránh khỏi sao? Vụ Hội-kìn và vụ V. N. Q. D. Đ đã tuyên-án rồi, dân có thể nào, chúng ta cũng phải tạm nhượng là việc đã kiết-liệu và vè буди quá khứ

đối với một việc xảy ra trong xứ, có quan-hệ trọng-yếu như việc này, xét tình-thể mà bày

không phải là số-phận đáng thán-trách riêng cho dân xứ Trung-kỳ sao?

Về đường sinh-hoạt trong cõi xu-xác cùng cõi tinh - thần dân Trung-kỳ đã-thiết-thời sút kém như thế, mà về đường pháp-luật thi dân Trung-kỳ

Nam-Bắc-kỳ đến mấy tăng-nửa. Trong Nam ngoài Bắc, cai-trị người bản - xứ đã có Tòa-án, đã có luật mới, so với hình-luat chuyên - chế nước-Nam ngày trước có khác

Đây là cái nan, xét như bài

không ngày nào không có, làm cho nhân-dân trong xứ phải kinh-hãi nguy-ngập. Có lẽ bác trời già kia đã định cho dân ta cái số - phận etron đời kinh-hãi như thế, không ngã nào tránh khỏi sao? Vụ Hội-kìn và vụ V. N. Q. D. Đ đã tuyên-án rồi, dân có thể nào, chúng ta cũng phải tạm nhượng là việc đã kiết-liệu và vè буди quá khứ

đối với một việc xảy ra trong xứ, có quan-hệ trọng-yếu như việc này, xét tình-thể mà bày

Xem mấy lẻ trên thi rõ ngay rằng trâu đều hạnh - phúc của loài người trong đời khai-thông này dân Trung-kỳ chưa được bao-nhiều, nhất là về phía pháp-luật cái

Các nhà chính-trị Pháp đã từng dê mắt xem qua tình-cảnh xứ này, nhưng đều oan khuất như thế, hiểu dã từ rồi, không cần phải nói dài nữa.

Ôi! một dân - tộc cõi, phuc-thuộc dưới quyền nước Pháp là nước văn-minh, đương-gia-thể - kỵ hai mươi là thế - kỵ nhân - đạo, mà phải riêng một cảnh xa trời cách đất, chẳng khác gì chau úp không thấy hông sáng, hang thâm không lọt hơi xuân! Mấy triệu đầu den mâu dò nằm mãi trong biển trầm-luân này, ai là Thần Công-ly, ai là Thần Nhân - đạo, có trông thấy tình-cảnh ấy cho không? Nhân-vụ truyền-don nay, kỵ - giả xin hãy tò đòn lời, mong những nhà có quyền,

, nêu ý thầm - thận cho, M. V.

Nên chú ý

Số báo sau gặp ngày KÝ NIỆM & ĐỆ NHỊ CHỦ NIÊN của Bản-báo, sẽ có bài Xã-thuyết và mấy bài Văn-vấn đặc-biệt.

T. D.

VĂN-VĂN

Đọc Nam-quốc sú-ký và địa dư cầm-tắc

Một dãy giang sơn đậm ill mù. Ông bà gây dựng mâu nghinh thu. Trê con họ Đồng hay trú giàe, Thần gáy bá Trung-bá trú thá. Cột sắt song Đồng tan mít Hán, Gươm vàng non Kiếp rót dầu Ngô. Sứ xanh đầu cù rành ránh đó, Nói vần côn cao nước vẫn sâu.

Cá giày than thán

Nghĩ minh minh những tức buôn thay, Có nước mà không được thẳng nay. Quang dát e xoang nhâm sào nay. Ngoanh đầu sộ dụng phái châm Chả chải dã cố dan chải rồng, Bác rờ côn mong đợi rõ đây. Tóm nay cùi rồng là thê nhí, Gầm mua thuế giá cát hay? Thầy-khê

THƯỜNG THỨC

CÁCH DÈ DÀNH CÓ CHO TRÂU - BÒ

Ở xứ ta, thời tiết nóng-lạnh thay đổi rất khác nhau. Mùa thời không mưa mà lạnh, mùa thời mưa mà lại nóng. Bởi vậy có cây sinh trưởng cũng không thường.

Về mùa-lệnh và mùa-nóng, nhiều nơi đồng nội phải thiến cỏ cho trâu bò ăn. Ở nước ta, về việc nóng, vấn-dè trâu-bò là một vấn-dè quan-hệ. Muốn nóng - nghề được thịnh-vượng, thời phải lo chăm-

trong việc chăm-sóc sức mạnh của loài vật ấy, đồ ăn của nó là một vật cần-thú nhất. Đồ ăn ấy tức là cỏ vây.

Xưa nay, những nhà làm ruộng ta chỉ biết cắt rơm-rạ khô để cho trâu bò ăn trong những lác thiêu cỏ. Nhưng theo cách ấy, những nhà - nuôi trâu bò kè kè đến hàng trăm nghìn con, nhiều khi kiểm không đủ rơm-rạ khô cho trâu bò của mình ăn; những nhà giàn lâm-thường có dồi ba sào đất, một vài con nghe, cũng thường bị như thế.

Ở Âu-my ngày nay dùng một cách «nén cỏ» để dành cho trâu-bò một cách rất dễ dàng. Cách ấy sẽ giải rõ như sau nay. Các nông già ở xứ ta nên bắt chước mà làm, bắt kỵ ở thượng du hay là họ ban công đều có thể làm được cả, tưởng một đòn không nên bỏ qua vây.

A) Nếu vào chỗ cao ráo, không âm-thấp thời đào một cái hố rộng chừng 2, 3 thước vuông tay, sâu chừng 1 thước rưỡi tay. Lát kỹ cỏ già, cỏ non, cỏ tươi, cỏ trôi, đều đem đập vào trong hố. Xong rồi lấy đất dã đào lên trước mà lấp phủ trên cỏ một lớp cho kín, để hơi nóng, khí lạnh, hoặc gió mưa không vào hố được. Lại ngày sau, cỏ trong hố héo lại nên xuống. Thời lấp đất phủ ở trên nứt nẻ ra. Khi ấy lại phải lấy đất dập trét lại cho kín như trước.

B) Nếu vào hố nén, thời dê cõi lén trên mặt đất một đòn cao, chung quanh dão một cái rãnh để tưới nước mua, rồi lấy đất đào lên đó đắp phủ trên cõi, cũng như cách nói ở trên.

Muốn cho kỵ lưỡng, thời dùng ít lấm tranh phủ làm một cái lều che phủ trên đòn cõi ném kỵ. Như thế kêu sỹ năng mưa làm sao lấp đất phủ ấy đi.

Có hố vào hố nén, thời dê cõi lén trên mặt đất một đòn cao, chung quanh dão một cái rãnh để tưới nước mua, rồi lấy đất đào lên đó đắp phủ trên cõi, cũng như cách nói ở trên.

Hai cách vừa kể trên là những cách rất dễ dàng; những nhà làm thường có thể làm được mà li phi.

Xem nén Xã-tắc cầm-tắc

Kia trong Xã-tắc dã buôn chua, Cỏ mọc lan che ngon giờ đưa. Một đám lùi, nhìn lanh lèo, Bốn bể xiêu đỗ, ngô bơ phở. Đến hò giọng quốc kêu rền rít, Trước mầu thằn hoang đứng ngắn. Thành bại bao phen..., nhìn đâu cõi, Chanh lồng da khách nhỏ gương xưa.

Chuyện hay

BẮT TỘI CÓ ĐÁNG KHÔNG?

Về Bời Phyo-Hán có kẻ bắt được đồ nấu rượu (tỏi, hủ v.v.) tại nhà một người nő, rồi giải trình vua Tiên-chủ. Vua nhứt định phạt tội người có đồ ấy. Các tội can mà vua không nghe.

Ngày kia vua cùng đi với ông Giang-Ung (ông này cũng là một người tôi), đọc đường gặp một người dân ông. Ông Giang - Ung lén rằng:

— Muôn tau bê-bé, người này — Nô phạm tội gì?

— Tàu, người ấy có tội dâm.

Hà-hủ-nhân

tòn Còn một cách làm kỵ càng hơn mà tổn-kém hơn, chỉ những nhà phú-hữu mới làm được. Cách ấy, làm thế này:

C) Trước hết làm một cái nhà. Trong cái nhà ấy xây một cái bể cạn bằng gạch hay bằng xi-măng. Hết xâng hình bầu dục (cầu không có góc dê nén cõi), phải xây thế nào cho cỏ vào & trên mà cỏ ra & dưới được. Bé cạn cùi xây ba mặt thôi, còn một mặt thời làm cửa cho chúc-chân và cánh phái mở ra ngoài. Ở trên mặt bể cạn làm một tấm bàng hông gỗ đê dày cho kín không hở chít nõi. Khi đã bõ cõi vào rồi, thì dày nắp lại, lấy đê thiết nòng dán lên trên nắp. Cứ tinh-theo bể-mặt bể, mỗi-thuốc vuông tay phải dán nặng đến 7, 8 trâm kỵ-lô mới được.

Có sau kti nén xong, xác hóa lâm-thâm, mùi hơi hăng hăng như hơi rượu. Cỏ lác mới vào bể được 100 phần, sau chừng hai tháng chỉ còn 50 phần, nghĩa là chỉ còn phân nửa. Sau 5 tháng, cỏ dem ra khỏi bể vẫn cỏ tốt.

Các nhà nông ta không nên thấy cỏ nén hóa ra xác thâm mùi hăng, mà ngại rằng trâu bò ăn không được tốt. Các nhà hóa-học Âu-Vy đã thí-nghiệm, và đã nghiên-cứu. Họ nói rằng cỏ nén vẫn giữ được chất béo cho trâu bò, mà ăn lại dễ tiêu-lâm vậy.

M. B. T.

THẾ-GIỚI THỜI-DẬM
BẢN VỀ VIỆC TRUNG-NGA
XUNG-DỘT

Trong khoảng mươi lăm hôm nay, việc trọng yếu nhất trong Thế-giới là cuộc Trung-Nga xung-dột.

Cuộc Trung-Nga xung-dột xảy ra từ ngày 15 Juillet. Ngày ấy Cảnh-phủ Mạc-tri-khoa gửi thư đến Chánh-phủ Nam-kinh hẹn trong ba ngày phải tinh xong vụ đã xảy ra & đường thi-lộ Đông-Trung. Ngày 17, Chánh-phủ Nam-kinh trả lời không nhận các điều yêu cầu của Nga. Ngày 18, Chánh-phủ Mạc-tri-khoa triều lanh-ay ở Cáp-nhât-lan về nước và truyền quân-dội xông sang đất Trung-hoa: qua ngày 19, gửi thư tuyệt giao sang chinh-phủ Nam-kinh. Ngày 20, Chánh-phủ Nam-kinh công bố tuyên-ngoan công-kịch người Nga và xâm Trung-hoa tuyên-truyền Cộng-sản. Đến ngày 21, người Nga đánh chung quanh miền Tê-nan; người Tàu phá các con đường xuyên-sơn & biên-giới.

Ngày sau, người Tàu thấy cuộc hội nghị của Trung-hoa-Lương và Tường-giới-Thạch ở Bắc-bình có hiệu-quả, thế lực Chánh-phủ có phần mạnh, bèn đặt nhiên-dadi người Nga làm công ở Công-tý Trung-dong mà thu Mỹ con đường ấy. Ngày 15 Juillet, Nga phải xung-dột với Tàu là vì đó.

Ngày nay, Thế-giới đương đồng giờ thời kỳ quyền-lợi. Nga tuy chủ nghĩa xã-hội, song muôn sinh tồn thời cũng chung chung thế-tuyệt và tám với các vấn đề quyền-lợi. Trung-hoa tuy linh-canh rắc rối, song phải đánh liều quyết liệt tranh đấu, nếu không phải một việc trọng-yếu trong tinh-tâm thời chiến không làm. Bên nào cũng có phần phải phản-tranh.

Và chàng, bàn việc thế-giới ngày nay, nhất là những cuộc tranh đấu như cuộc xung-dột này, phần là (Xem qua việc thế-giới)

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(DÔNG-PHÁP-DỊA-OC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay

- Cầm nhà đất
- Cầm dồn điền
- Lâm nhâ
- Tậu nhà tậu dồn điền

Giả góp từng tháng nát gốc nát lái, như góp bộ giả từng năm, từ MỘT đến NĂM năm.

Lãi rất nhẹ — Cách giả dễ dàng.

Hà Nội có nhận về các kiểu nhà giả tinh rất họ

XIN HỘI THỀ LỆ TAI:

HANOI — HỘ SỐ BẢN HỘ 89 phố Francis Garnier
TOURANE — Maître PHAN-CAO-DOAN,
Lục-Sư kiêm Quản-Lý Văn Khê tại Tòa Án

NGÂN-AM THUYẾT-BỘ TÙNG-THU

Chuyên soạn hoạc dịch một mặt
tiêu thuyết, mỗi năm ấn hành bắt
cầu mây bô, cộng c. 100 trang
trong lát bát lát từ tháng Août 1929.
Tùng-thu có bán đồng niên giá
250, gởi tiền trước.

Lại có một quyền luân thuyết, biếu
ngoài cho khách mua đồng niên.

Al muốn mua buôn, mua lè
xin do chủ nhơn là :

M. Võ-LIÊM-SƠN

ở gần chùa Từ-Dám — HUẾ

Vụ ám sát Bazin

Hôm thứ sáu 26 Juillet vừa rồi, theo lệnh quan Biên-ly, mấy viên
Thanh tra sở Mát thám đã đến khám
nhà số 80 phố Chancaveau là nhà
một người Nam ta mà có r.gười cáo
là thủ phạm trong vụ ám sát Bazin.
Người này tên là Nguyễn Xuân Chi,
28 tuổi làm nghề cát ông mây nói
ở trường Cảnh Nông, con Nguyễn
xuân Binh và Nguyễn Thị Ba. Nghe
dào : Nguyễn xuân Chi đã bị bắt
đã nay mai đem ra đối chất
với Van Leon Sanh.

Lại có ba người khác cũng đã
bi quan Du thám dời ra làm chứng
trong việc này.

T. N. 30 Juillet

NAM-KY

SAIGON

Ấm động phản Pháp

Về sau bắt mấy người Việt-nam bị
nghỉ là những tay cò đồng cống
sản, nay có bắt thêm muối người
nữa.

Bửa qua, lính kín phải làm việc
đến nữa đêm mới nghỉ. Chủ các
người bị giám canh gác rất nghiêm
nhất ; nghe nói những người đến
hồi tin tức đều bị bắt và có mệnh
ệnh cấm không cho ai ra vào tiếp
xúc với các người bị bắt cả.

(Theo báo Impartial 26 Juillet)

TIN ĐƯỜNG SÁ

Khi đã lên khuôn, báo thi
sở Hòa-xa Hué có tin cho hay
rằng từ ngày 4 Août 1929
đường Hanoi - Hué đã thông
lại như thường. Hành khách
cũng vật hảng cũng cư chờ
theo lệ thường.

DAI QUANG DUOC PHONG
CHOLON HANOI

CAM TICH TAN

(Thuốc bột sán lái hiệu con BU'OM BU'OM)

Xét trong lè thường trẻ em khi biết con bay, trán, mao khói
bệnh này bệnh kia, nung, thường lái, may sinh sén lôi, nước da vàng, ẩm yết, bụng
nồi già, may đau bụng mà khỏi tối ngày, làm biến ăn, hoặc ăn nhiều quá mà không
biết ho, hoặc tiêu ra hơi, ấy rõ ràng là bệnh Cam-tich, nếu dùng thuốc không hay đỡ
tốn tiền mà lại hại cho trẻ em nữa.

Bản được phỏng không nêu chút công mọn, nên mới ra công lâm kiểm nơi - ác miến
Danh-sơn bên Trung-quốc, chế luyện ra và thí nghiệm đã làm phón mới thành được
thu cam-tich tan này rất nên kiêu hiếu, qui ông qui bà có em cháu nếu có các bệnh
nói trên đây thì nên cho nó ăn, dầu mà không bệnh thì cang hô ich. Mỗi gói giá là 0\$10

NAM-TRUNG-BẮC CAO-MÈN và LÉO xú nào cũng có bán và có quyền sách thuốc để cho không.
DAI-QUANG-DUOC-PHONG 46 Đại-lộ Tông-Đốc-Phương CHOLON (Namký) 47 Phố hàng Đường HANOI (Bắcký)

luật mà binh-vực quyền lợi cho một
người, tất phải hành-phạt ai đã
xâm-phạm đến quyền lợi ấy. Mỗi
nước, mỗi dân-tộc, tùy phong tục
thô-ngòi mà thay-dổi châm-chước
pháp-luật cho thích-hợp; nhưng
khi nào pháp-luật cũng là một tay
hưởng - dạo cho nhân-dân, chỉ
về cho ai này được biết cái phạm-vi
hành-động của mình mà không
khi nào ra ngoài cái phạm-vi ấy.

Pháp-luật tự-nhiên như trên đã
lion thời không ai không biết, vì
pháp-luật ấy bởi lương-tâm dào-tạo.
Nhưng dàn-dần trong sự sinh-hoạt
của nhân-loại, vì quyền lợi xung
đột nhau có lâm-dều phuê tạp,
thành ra pháp-luật cũng vì đó mà
không thể đơn giản như trước
được. Đó là của một người hay một
bọn người tạo ra, thì pháp-luật là
một vật hợp đồng sáng tạo (conven-
tione), trong ấy còn cùi gì
là v.v thiên nhiên. Nhưng chẳng qua
là đời này truyền sang đời khác,
mắt thường thấy, tai thường nghe,
nên cái vật nhân-tạo dần dần thâm
nhâm trong tâm trí người ta mà
thành ra một cái thứ thiên nhiên
thứ nhì (seconde nature) vậy. Có việc
ở xứ này cho là ác, biết đâu ở xứ
khác cho là thiện, v.v. Việc người
ta hành-nghiêm ca tung ở muối nói,
biết dẫu trong một nơi khác thời
pháp-luật trùng-phat, nhân-dân
thòm mệt, khinh khí.

Nhưng mà dẫu thế nào hễ có
pháp-luật thì phải tuân hành, và
người chấp hành pháp-luật phải
dừng thiến vị mà chính cùi thăng
hàng. Cò thê thời pháp-luật mới
lao hành phúc cho nhân-dân được.
Trái lại, nếu pháp-luật mà bất
nhát, người chấp hành mà bất
công, thì chẳng những không gây
được hạnh phúc cho nhân-dân, mà
lại hâm-nhán quần vào vực sâu hổ
thâm. Xưa nay những kẻ vi pháp
luật bất minh mà phải chịu lâm-nỗi
bất-binh, ở trong ngục sầu bang
tối, ở chỗ nước độc rùng-xanh,
đom-sấp-khổ, ngâm-dắng-nuốt
cay, cũng không phải là ít vậy. May
nồng nỗi tay trời kia mà sô - dì
xuất hiện trên dương thế là cũng
hồi một ban thanh, muôn dữ thế
lực minh cho được bền-chất, quyền
lợi minh cho được vững-vàng, mà
dành lòng lợi dụng pháp-luật để
đe néo bóc lột cho thòn-long ưng
khuyên. Nhưng nghĩ kỹ ra, pháp
luật mà muốn tồn tại, cần phải thi
hành cho đúng. Cái lối mờ-hờ áp
buc chí dọa-nạt được người trong
một lúc, cái thân-thỗ phu - hiếu ấy
không lấy gì làm bền-chất; mà cái

ngày càng sinh nở, càng ngày càng
phân-cách nhau, cái quyền-lợi mỗi
người mỗi ngày một khác, trong
cuộc cạnh-tranh về vấn-dề sin-
mệnh thường xảy ra nhiều chuyện
xung-dot nhau, nên một cái pháp-
luật tự-nhiên và đơn-giản nói trên,
không đủ để binh-vực quyền-lợi
cho nhau được; một cái lương-
tâm iron không đủ ngăn người làm
chuyện ác; vì cái mảnh-lực của
lợi quyền xung-dot, làm khi mà ám
cái lương-tâm nên cần phải có
pháp-luật nhân-tạo. Cái sự cần-rút
của lương-tâm không đủ làm cho
người ta khiếp-sợ, thì phải dùng đến
hình pháp để răn ngứa. Hết pháp-

Xem trong lịch sử xưa nay,
những khở hình của vua Kiệt nhà
Hồ, vua Trụ nhà Chau, vua Thủy -
hoàng đời Tân, đặt ra để hành phạt
nhân-dân, ai nghe đến mà không
rung minh ròn ốc; osi nghĩ quyền
lực như thế tưởng là tốt hực,
nhưng v.v sau chi đe lại một trò
cười trong lịch-sử thời. Ở nước
Pháp bời thập-thế-kỷ, đương lúc
quân - quyền chuyên - chế, những
ngục thất như Bastille, Aincise,
Pignerol... không phải là không đủ
lâm cho nhân-dân khiếp sợ trong

TƯ TƯỞNG MỚI

BÌNH-DÂN CHỦ-NHĨA (NGUYỄN-VĂN CÔA LÝ-THÔ-TƯỞNG)

(Tiếp theo)

VI.—Bình-dân chủ-nhĩa và

Bại... chủ-nhĩa

Vốn trong chuyên-ché chủ-nhĩa,
để quốc chủ-nhĩa, thường thấy hiện
ra một thứ chủ-nhĩa gọi là Bại...
chủ-nhĩa (Pan...isme), cái chủ
nhiết ấy là cùi sinh cái dục cầu
của tự minh lấy thế lực cưỡng ép
mà bức chố kẽ khác, khiến họ phải
khuất phục ở dưới nách mình. Cái
tinh binh ấy, trong khoảng quốc
gia cùng quốc già có, trong khoảng
dân tộc cùng dân tộc có, trong
khoảng địa phương cùng địa
phương có, trong khoảng phiết
duyet cùng phiết duyết có trong
khoảng dảng phái cùng dảng
phiết có. Trong thế giới hiện nay
có Đại Á chủ-nhĩa (Pan-europé-
anisme), Đại Mỹ chủ-nhĩa (Pan-
américanisme), Đại Á chủ-nhĩa
(Pan-asialisme). Trong vòng Á
châu-lai có Đại Nhật-nhĩ nam chủ
nhiết (Pan-germanisme), Đại Tự-lợp
phu chủ-nhĩa (Pan-slavisme). Trong
vòng Á-châu-tim có Đại-nhĩ ban
chủ-nhĩa. Trước mấy măm dây
trong khoảng Trung-quốc cũng có
Đại-bắc phương chủ-nhĩa, Đại
tây phương chủ-nhĩa. Lấy kết quả
của cuộc Á-chiến, và chính tình
của Trung-quốc xem, thì phán
những kè-cầm giữ những thứ
Đại... chủ-nhĩa ấy, bắt luận là
một dân tộc, một quốc già, một
địa phương, một quan phiết, một
phiết phái, đều qui về thất bại cả.

Dối-lại với các thứ Đại... chủ
nhiết ấy thì có bình-dân chủ
nhiết. Cho nên Đại... chủ-nhĩa
mà thất bại ấy là bình-dân chủ
nhiết thắng lợi. Một bèn là chuyên
chế chủ-nhĩa, một bèn là tự do
chủ-nhĩa; một bèn là chuồng-lực
một bèn là chuồng-lý; một bèn
thì đe mặc một cái thế lực độc
hành, một bèn thì dùng cho cả các
cái thế đe dù đứng ngang nhan
Phản là một cái thế thì đe dù có
cái lãnh-vực tự do của mình. Nếu
có một kẻ nào tự-dại, không doai
đến từ do của kẻ khác mà lại xâm
hại đến, kẻ ấy mà khoảng-dai ra
thì kẻ khác phải thu nhỏ lại, kẻ
ấy mà thân-trong ra thì kẻ khác
vô-kết khinh-phát phye di, kẻ ấy mà hùng

một thi; nhưng e-thơ-dóng-kinh
(lettres de cachet) của mấy đời vua
chuyên-ché muôn gián-cảm-ni thi
ty-do-bát nầy không tra hỏi một
đều. Không phải là không lâm
cho nhân-dân nô-dòng kinh-hoảng
trong một lúc. Nhưng nhân-dân

Giang-hy

MỚI ĐƯỢC PHÉP MỎ MỘT TRƯỜNG TỰ-THỤC CHUNG-ANH HỌC-HIỆU — HUẾ

Chúng tôi mới được phép Chính-phủ cho mở một học-biệu tại
Huế gồm những lớp tiểu-học (cycle primaire) và lớp bô-lập (cours de
perfectionnement). Chính-phủ lại có hứa rằng qua một năm thi-nghiêm
thì chúng tôi có thể xin phép mở thêm ban cao-dâng tiểu-học (cycle
primaire supérieur). Sang năm chúng tôi sẽ bắt đầu nêu ban cao-
dâng tiểu-học và nhà ký-lagus (pensionnat) cho học-sinh ở xa.

Chúng tôi định: I) Ngày khai giảng vào ngày 16 Septembre 1929,

lớp dự-bị (cours préparatoire)	2\$00	
lớp sơ-dâng (cours élémentaire)	2,00	
II) Học-phí	lớp nhì (cours moyen)	2,50
	lớp nhứt (cours supérieur)	3,00
	lớp bô-lập (cours de perfectionnement)	3,50

III) Rước thầy dạy đều là cựu học-sinh lớp tam từ-niên trở-lên
và rước thầy có bằng-cấp cao-dâng sư-pham (professeur).

Chú ý: Chúng tôi cần dùng lai (lai) có bằng-cấp tiểu-học (certificat
d'études primaires) và hai thầy có bằng-cấp cao-dâng tiểu-học (diplôme d'études
primaires supérieurs). Ông nào muốn dạy hoặc muốn cho con học thì xin mua
đến nhà hoặc viết thư cho:

Monsieur le Directeur
de l'Institution CHUNG-ANH — HUẾ

VIỆC THÈ GIỚI

BẢN VIỆC TRUNG-NGA XUNG-DỘT

(Tiếp theo)

thiết nhứt Đầu qua thiết nhứt chính là
sự kết quả của cuộc xung đột ấy. Cò thiết
thiết Xung đột rồi hòa bình là không-ahn
hưởng đến Thế-giới; xung đột rồi chiến
tranh, cò ảnh hưởng đến Thế-giới. Cò
anh hưởng đến Thế-giới tức cò ảnh
hưởng đến Ta. Ta nên lưu ý đến
cuộc Trung-Nga xung đột sẽ kết
qua ra thế nào?

Mấy hôm nay, A-rip có tin rằng Anh
Pháp Nhật v.v. cò tìm cách điều binh
hai-hai. Dù luon tuyn như thế đoán rằng
kết quả sẽ là hòa bình.

CAI CHÍNH

Về mục « Thời sự Nam-kỳ » trang
hai cột thứ tư, hàng thứ tư, chữ
Thám (Thám-tử của Mạc-tu Khoa :
Agents de Moscou) mà sáp-lon
Thái, xin cải chính.

CÁO-BẠCH

HỘI SOCIÉTÉ FONCIÈRE DU TON-
KIN ET DE L'ANNAM (diện địa gía ôn
Hội) là một Hội lập theo thô - cách Hội
nặc-danh, vốn mưu triết quan-tiền Pháp
mời thành lập tại Hanoi, có lời kinh cáo
đóng nhän biết rằng kè từ ngày 22 Juin
Bản-Hội khai trương tại nhà số 15 phố
Henri Rivière (nhà Hotel Métropole). Hội-Sử
cũng ở đây.

Hội giao - dịch hết-thì những việc
thuộc về bất-dong-sản, như là mua-bán,
đòi-trác, cầm-ché cũng là quản-cố những
diễn dia gía ôn trong toàn-hạt xú Bắc-ký
và các tỉnh phia bắc Trung-ký cho đến
hết dia phán của Hà Lan (Tourane).

Chủ-quyền giao-dich mọi việc này, Bản
Hội đã phó thác cho ông LESTER-PIERRE
là nguyên Công-sir, nay về tri-ti, mà mấy
năm gần đây cũng đã trải col qua những
việc diễn dia gía ôn trong xú này. Trò-ông
thì co quan Ký-sư hưu-tri LACOLLONGE
đã coi sóc về mọi việc chuyên-mùn.

Chú ý! Chú ý!

Al là chủ-tiệm bán thuốc bắc
• CHIN và SONG: nén tim-dân tiệm
QUÂN-THÄNG ở đường CANTON-
NAIS N 78-89 FAIFO là một nhà
buôn-bán thuốc bắc, tạt-hóa, cước
câu, trú-danh từ xưa chí nay trãi
đến 30 năm dù đường kinh-bắc,

ai ai đều nghe tiếng; Bản-si bán lô
cái-cá phái-chảng, ai ở xa muốn
hồi-giá cá gí, sẵn-lòng trả lời ngay;

Xin kinh mời quý-khách chieu-cố.

Chủ-nhân kinh-cố

QUÂN-THÄNG

Mỗi hộp \$100, 12 hộp 10\$00

Nếu quý-vị thấy dan-tung, mỏi-gối, từ-chi mệt-một, không
muốn ăn uống, lâu ngày không-có-con, không-muốn-gắn-dần-bà,
hoặc là ăn-nam-mùi với-dần-bà không-được như-sở-nghien, linh-khí-lồng
và mao-rà, han-dêm-thường hay-di dài-một, ấy là chứng-bại
th襍-rõ-ràng. Hãy mua-dùng-thứ « YẾU-SƠ-BO-THẬN-HOÀN
hiệu-BU'OM-BU'OM » thi thấy hiệu-nghiêm-lien.

YẾU-SƠ BO-THẬN-HOÀN

NAM-TRUNG-BẮC CAO-MÈN và LÉO xú nào cũng có bán và có quyền sách thuốc để cho không.

NAM-TRUNG-BẮC CAO-MÈN và LÉO xú nào cũng có bán và có quyền sách thuốc để cho không.

